

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๖๖

วันที่ ๑๘ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { ศาลอาญา ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔ หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ร้องส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง กรณีพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด (สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา ๕) เป็นโจทก์ฟ้องนายไชยอมร แก้ววิบูลย์พันธุ์ ที่ ๑ และนายธนวัฒน์ กากะเพ็ง ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อผู้ร้อง ความผิดฐานร่วมกันหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ร่วมกันวางเพลิงเผาทรัพย์สินผู้อื่น และนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร โดยจำเลยทั้งสองร่วมกันวางเพลิงโดยใช้น้ำมันก๊าดราดใส่และจุดไฟเผาพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งประดิษฐานที่บริเวณหน้าเรือนจำกลางคลองเปรม แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร อันเป็นทรัพย์สินของเรือนจำกลางคลองเปรม หน่วยงานราชการ จนไฟลุกลามไหม้พระบรมฉายาลักษณ์ดังกล่าว พร้อมโครงสร้างไม้และเหล็ก และอุปกรณ์ที่ระดับจนได้รับความเสียหาย และภายหลังจากที่จำเลยทั้งสองได้กระทำการดังกล่าวแล้ว จำเลยที่ ๑ ยังได้นำเข้าและเผยแพร่สู่ระบบคอมพิวเตอร์เป็นภาพที่ไฟกำลังลุกไหม้พระบรมฉายาลักษณ์พร้อมทั้งพิมพ์ข้อความประกอบ โดยเผยแพร่ในบัญชีเฟซบุ๊กซึ่งเป็นการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตที่เปิดเป็นสาธารณะประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้

อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓ มาตรา ๘๓ มาตรา ๑๑๒ และมาตรา ๒๑๗ ระหว่างการพิจารณาคดีของผู้ร้อง จำเลยทั้งสองโต้แย้งว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ขัดต่อหลักนิติธรรม เนื่องจากข้อความที่เป็นองค์ประกอบความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ไม่ได้บัญญัติ ถ้อยคำอันแสดงถึงคุณธรรมที่เป็นมูลฐานที่กฎหมายต้องการคุ้มครอง คือ อันตรายต่อประชาชนทั่วไป อย่างชัดเจน โดยบัญญัติแต่เพียงว่า “ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น” แต่มีได้บัญญัติว่า “... อันอาจ เป็นอันตรายแก่ประชาชนทั่วไป...” บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่มีความแน่นอนชัดเจน เปิดช่องให้เกิด การตีความที่เป็นผลร้ายแก่จำเลย เพราะมีบทบัญญัติที่มุ่งหมายจะคุ้มครองทรัพย์ของบุคคลที่บัญญัติ ไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ ฐานทำให้เสียหายอยู่แล้ว ทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาในการ บังคับใช้กฎหมาย ทำให้ประชาชนทั่วไปไม่สามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจนว่าการกระทำเช่นใดจะเป็นความผิด กฎหมายบทใดระหว่างประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ กับมาตรา ๓๕๘ เช่น หากจำเลย เผาดินสอหรือปากกาของผู้อื่น หรือหากจำเลยเผารถยนต์กับใช้เครื่องบดทำลายรถยนต์ของผู้อื่น จะต้อง รับผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ หรือมาตรา ๓๕๘ นอกจากนี้ มาตรา ๒๑๗ ได้กำหนดโทษไว้สูงเกินไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาท ถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำผิด เมื่อเทียบกับมาตรา ๓๕๘ ซึ่งเป็นการทำลาย หรือทำให้ทรัพย์ของผู้อื่นเสียหายเช่นเดียวกัน กลับกำหนดโทษไว้เพียงจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งเมื่อพิจารณาจากการเผาทรัพย์ที่เป็นการแสดงออกทางศิลปะหรือ การประท้วงเรียกร้องอันเป็นการแสดงออกทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ ยิ่งทำให้ประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ เป็นบทบัญญัติที่ไม่ได้สัดส่วนและเกินสมควรแก่เหตุ จึงไม่มีสภาพเป็น กฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔

ศาลรัฐธรรมนูญไม่รับวินิจฉัยกรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ เพราะเป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป ที่วางหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ มิได้มีข้อความที่เป็นการคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพไว้เป็นการเฉพาะ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนนี้

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดวางเพลิง เผาทรัพย์ของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสน สี่หมื่นบาท” ซึ่งเป็นบทบัญญัติในลักษณะ ๖ ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ซึ่งเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน การกระทำต่อทรัพย์ที่จะเป็นความผิดตามมาตรานี้ต้องเป็นการวางเพลิง เผาทรัพย์ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะชัดเจน และทรัพย์ต้องเป็นของผู้อื่นเท่านั้น ไม่หมายรวมถึงทรัพย์ที่ผู้อื่น เป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย การวางเพลิงเผาทรัพย์ที่ตนเองเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยจึงไม่มีความผิดตาม มาตรานี้ เนื่องจากสภาพและธรรมชาติของไฟขณะเพลิงลุกไหม้ เปลวไฟอาจลุกลามไปตามทิศทางของ

กระแสดมที่พัดซึ่งอาจก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนและทรัพย์สินของผู้อื่นในบริเวณดังกล่าวได้ กฎหมาย จึงบัญญัติให้แม่อยู่ในชั้นตรีเตรียมการเพื่อกระทำความผิด ผู้กระทำความผิดก็ต้องรับโทษเช่นเดียวกับ พยายามกระทำความผิดนั้น ๆ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๙ ซึ่งแตกต่างจากการกระทำความผิดอื่น ๆ โดยทั่วไปที่จะลงโทษเฉพาะผู้กระทำความผิดและพยายามกระทำความผิดเท่านั้น ส่วนความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ บัญญัติว่า “ผู้ใดทำให้ เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เป็นบทบัญญัติในลักษณะ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยการกระทำต่อทรัพย์สิน อาจเป็นการทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือไร้ประโยชน์ ซึ่งมีได้เป็นลักษณะเฉพาะชัดเจน เหมือนกับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สิน และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์เป็นความผิดอันยอมความได้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๑ อีกด้วย แม้ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่นตาม มาตรา ๒๑๗ กำหนดโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ก็ตาม แต่ถ้าทรัพย์สินที่เป็นอันตราย หรือที่น่าจะเป็นอันตรายเป็นทรัพย์สินที่มีราคาน้อย และการกระทำนั้น ไม่น่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๓ กำหนดโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งนอกจากศาลใช้ดุลพินิจในการลงโทษตามข้อเท็จจริง ของแต่ละคดีตามมาตรา ๒๑๗ แล้ว ศาลยังใช้ดุลพินิจในการลงโทษตามข้อเท็จจริงของแต่ละคดี ตามมาตรา ๒๒๓ ได้อีกด้วย การกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ จึงเป็นไปตาม หลักความได้สัดส่วน ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควร แก่เหตุ มิได้กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้ บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และมีได้เป็นการจำกัดเสรีภาพในการ แสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การสื่อความหมายโดยวิธีอื่น และเสรีภาพ ในทางวิชาการ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔

จึงมีความเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๔

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ